ORDONANȚE ȘI HOTĂRÂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI

GUVERNUL ROMÂNIEI

ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ NR. 12/2023
pentru stabilirea unor măsuri de protecție socială și modificarea unor acte normative în domeniul asistenței sociale

I. Având în vedere majorarea drepturilor de natură socială, precum și a celor în domeniul salarizării prevăzute de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 168/2022 privind unele măsuri fiscal-bugetare, prorogarea unor termene, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, precum și prin stabilirea salariului de bază minim brut pe țară garantat în plată la un nivel mai mare decât cel existent la data de 31 decembrie 2022, care afectează drepturile de ajutor pentru încălzirea locuinței prin încadrarea în alt interval de venituri sau chiar încetarea plății acestui ajutor,

luând în considerare faptul că, deși au fost luate măsuri de natură socială pentru depășirea crizei energetice generată de resursele limitate și de creșterea prețului la diversele tipuri de combustibil pentru producerea energiei electrice și a energiei termice, multe gospodării nu pot să își achite cheltuielile pentru încălzirea corespunzătoare a locuințelor, cu efecte negative asupra operatorilor economici din domeniu și apariția riscului excluziunii sociale în aceste gospodării.

Ținând cont de faptul că la nivelul autorităților administrației publice locale și al furnizorilor de utilități volumul de muncă ar fi extrem de mare pentru stabilirea unor noi cuantumuri ale ajutoarelor, pentru aproximativ 500.000 de gospodării pentru care ar fi necesare recalcularea drepturilor de ajutor de încălzire pentru lunile februarie și martie 2023, revizuirea cotelor-părți de plată ce revin celor ce locuiesc în condominii, refacerea facturilor în cazul beneficiarilor de ajutor pentru încălzirea cu energie termică, gaze naturale și energie electrică, ceea ce ar putea conduce și la dificultăți în aplicarea altor acte normative, cum ar fi Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 27/2022 privind măsurile aplicabile clienților finali din piața de energie electrică și gaze naturale în perioada 1 aprilie 2022—31 martie 2023, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul energiei, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 206/2022, cu modificările și completările ulterioare,

pe cale de consecință, în absența unor reglementări care să țină cont de nevoia reducerii sărăciei energetice, ar fi afectate peste 500.000 de gospodării care beneficiază în prezent de ajutor pentru încălzirea locuinței și pentru care ar fi necesară revizuirea cuantumului, dar și a dreptului la ajutorul pentru încălzire, din cele aproximativ 800.000 de gospodării, respectiv emiterea de noi dispoziții, rectificarea situațiilor centralizatoare transmise deja asociațiilor de proprietari/locatari și furnizorilor de energie termică, gaze naturale și energie electrică. De asemenea, se produc disfuncționalități la nivelul asociațiilor de proprietari/locatari, care vor fi în situația de a recalcula contravaloarea consumului ce revine fiecărui proprietar/locatar și de a stabili în sarcina acestora a unor cheltuieli suplimentare, precum și la nivelul furnizorilor de energie termică, gaze naturale și energie electrică, aceștia din urmă fiind în situația de a întârzia emiterea facturilor prin refacerea tuturor documentelor aferente acestei perioade.

II. Având în vedere faptul că alocația pentru susținerea familiei acordată în baza Legii nr. 277/2010 privind alocația pentru susținerea familiei, republicată, cu modificările și completările ulterioare, se acordă, în cazul copiilor de vârstă școlară, în raport cu participarea școlară a acestora, acumularea unui număr de 10, respectiv 20 de absențe nemotivate într-un semestru școlar conducând, potrivit legii, fie la diminuarea cuantumului alocației acordate, fie la suspendarea plății pentru copilul care acumulează mai multe absențe nemotivate; situația privind frecventarea cursurilor de către acești copii și implicit a absențelor se comunică agențiilor pentru plăți și inspecție socială de către inspectoratele școlare în luna următoare încheierii semestrului școlar.

Ținând cont de schimbarea structurii anului școlar care se bazează pe intervale de cursuri față de reglementările anterioare care aveau în vedere structura pe semestre a acestuia, aplicarea prevederilor legale cuprinse în Legea nr. 277/2010, republicată, cu modificările și completările ulterioare, nu mai este posibilă, acestea făcând referire la semestru și nu la noua structură a anului școlar 2022—2023.

Pentru aplicarea corespunzătoare a legii și evitarea stabilirii de drepturi necuvenite și recuperarea de sume de la o categorie extrem de vulnerabilă, reprezentată de familiile cu copii și venituri reduse în număr de aproximativ 140.000 de beneficiari ai acestui drept, se impune modificarea corespunzătoare a Legii nr. 277/2010, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

III. Având în vedere faptul că o serie de beneficii de asistență socială cum ar fi stimulentul educațional, sub formă de tichete sociale prevăzut de Legea nr. 248/2015 privind stimularea participării în învățământul preșcolar a copiilor provenind din familii defavorizate, republicată, alocația lunară de plasament, indemnizația lunară de sprijin, indemnizația lunară pentru tineri prevăzute de Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, indemnizația lunară pe perioada concediului de acomodare și indemnizația de sprijin pentru adoptatori, prevăzute de Legea nr. 273/2004 privind procedura adopției, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ajutorul nerambursabil pentru refugiați prevăzut de Legea nr. 122/2006 privind azilul în România, cu modificările și completările ulterioare, sunt raportate la valoarea indicatorului social de referință (ISR) prevăzut de art. 33[1] din Legea nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă, cu modificările și completările ulterioare,

luând în considerare faptul că, potrivit Legii nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă, cu modificările și completările ulterioare, valoarea indicatorului social de referință se actualizează, din oficiu, în fiecare an, la data de 1 martie, cu rata medie anuală a inflației din anul precedent, indicator definitiv, comunicat de Institutul Național de Statistică, și că valoarea nominală rezultată este, de obicei cu fracțiuni de leu,

luând în considerare dificultatea stabilirii de drepturi și plății acestora cu zecimale, este necesar să fie asigurată unitate de reglementare în concordanță cu alte tipuri de beneficii sociale raportate la ISR, cum ar fi ajutorul social prevăzut de Legea nr. 416/2001 privind venitul minim garantat, cu modificările și completările ulterioare, și alocația pentru susținerea familiei prevăzută de Legea nr. 277/2010 privind alocația pentru susținerea familiei, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

IV. Având în vedere că România, ca stat membru al Uniunii Europene, în materia acordării de alocații familiale, cum ar fi alocația de stat pentru copii și indemnizația lunară pentru creșterea copiilor, aplică prevederile Regulamentului (CE) nr. 883/2004

al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială, cu modificările ulterioare, și ale Regulamentului (CE) nr. 987/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 septembrie 2009 de stabilire a procedurii de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 883/2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială, cu modificările ulterioare,

luând în considerare faptul că pentru plata drepturilor de alocații familiale ori pentru recuperarea sumelor acordate sunt utilizate monedele statelor implicate, ceea ce conduce la înregistrarea de diferențe prin aplicarea cursurilor valutare,

având în vedere că reglarea acestei situații constituie și o măsură stabilită de Curtea de Conturi a României în cadrul auditului efectuat la nivelul Agenției Naționale pentru Plăți și Inspecție Socială,

ținând cont de faptul că în ultima perioadă se înregistrează un număr tot mai mare de solicitări fie de acordare de diferențe de drepturi, fie de recuperare de drepturi, pentru o aplicare unitară este necesar să fie stabilite reguli de înregistrare a diferențelor în plus sau în minus la aceste alocații familiale care fac subiectul regulilor de coordonare.

În considerarea faptului că aceste elemente vizează interesul general public și constituie situații de urgență și extraordinare a căror reglementare nu poate fi amânată,

în temeiul art. 115 alin. (4) din Constituția României, republicată,

Guvernul României adoptă prezenta ordonanță de urgență.

Art. I. — (1) Majorările de drepturi de natură socială, precum și cele în domeniul salarizării prevăzute de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 168/2022 privind unele măsuri fiscal-bugetare, prorogarea unor termene, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, precum și ma[illegible]area prevăzută de Hotărârea Guvernului nr. 1.447/2022 pentru stabilirea salariului de bază minim brut pe țară garantat în plată nu se iau în calcul, pentru perioada rămasă din sezonul rece noiembrie 2022—martie 2023, la stabilirea drepturilor de ajutor pentru încălzirea locuinței și supliment pentru energie prevăzute de Legea nr. 226/2021 privind stabilirea măsurilor de protecție socială pentru consumatorul vulnerabil de energie, cu modificările ulterioare.

(2) Drepturile de ajutor pentru încălzirea locuinței și supliment pentru energie acordate în baza Legii nr. 226/2021, cu modificările ulterioare, pentru persoanele care beneficiază de majorările prevăzute la alin. (1), pentru care la data aprobării prezentei ordonanțe de urgență nu au fost stabilite debite, se mențin în plată la același nivel până la 31 martie 2023.

(3) Prin excepție de la prevederile art. 33 alin. (3) și (4) din Legea nr. 226/2021, cu modificările ulterioare, sumele acordate necuvenit cu titlu de ajutor pentru încălzire și de supliment pentru energie și pentru care s-au constituit debite până la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență se scutesc la plată.

(4) Scutirea la plată se face astfel:

a) prin decizia directorului executiv al agenției pentru plăți și inspecție socială județene, respectiv a municipiului București, până la împlinirea termenului de 180 de zile prevăzut la art. I alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 44/2014 pentru reglementarea unor măsuri privind recuperarea debitelor pentru beneficiile de asistență socială, precum și pentru modificarea art. 101 din Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, aprobată cu modificări prin Legea nr. 266/2015, cu modificările și completările ulterioare, pentru debitele stabilite în condițiile art. 33 alin. (3) și (4) din Legea nr. 226/2021, cu modificările ulterioare, având la bază dispoziția primarului emisă conform art. 37 din Normele metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 226/2021 privind stabilirea măsurilor de protecție socială pentru consumatorul vulnerabil de energie, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1.073/2021;

b) de către organele fiscale centrale, pentru debitele transmise potrivit art. I alin. (4^3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 44/2014, aprobată cu modificări prin Legea nr. 266/2015, cu modificările și completările ulterioare.

Art. II. — La articolul 27 din Legea nr. 277/2010 privind alocația pentru susținerea familiei, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 785 din 22 noiembrie 2012, cu modificările și completările ulterioare, alineatele (1), (2) și (3^1) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„Art. 27. — (1) Pentru copiii de vârstă școlară din familiile prevăzute la art. 8 alin. (1), inspectoratul școlar are obligația să transmită agenției teritoriale, în luna martie a fiecărui an și respectiv în luna august a fiecărui an, situația privind frecventarea cursurilor de către acești copii. Situația se transmite electronic la data și în formatul convenit cu agențiile teritoriale și va conține, în mod obligatoriu, numele, prenumele, codul numeric personal ale copiilor și reprezentanților familiei, adresa de domiciliu sau reședință și numărul de absențe înregistrate.

(2) În cazul în care se constată absențe nemotivate aferente intervalului de cursuri care, potrivit ordinului ministrului educației, se derulează de la începutul anului școlar și până la 1 martie anul următor, respectiv aferente intervalului de cursuri care se desfășoară între 1 martie și până la 1 august a fiecărui an școlar, cuantumul alocației se diminuează proporțional cu numărul absențelor, după cum urmează:

a) cu câte 20% pentru fiecare copil care înregistrează un număr cuprins între 10 și 19 absențe;

b) cu câte 50% pentru fiecare copil care înregistrează un număr de 20 de absențe.

.....

(3^1) În situația prevăzută la alin. (3), când unul dintre copii repetă anul școlar din alte motive decât cele medicale ori absențele înregistrate și nemotivate depășesc numărul prevăzut la alin. (2) lit. b), alocația se poate solicita și pentru acesta, numai după începerea anului școlar următor, respectiv după începerea intervalului de cursuri ulterior perioadei de diminuare prevăzută la alin. (2)."

Art. III. — Începând cu drepturile aferente lunii martie 2023, beneficiile de asistență socială raportate la valoarea indicatorului social de referință prevăzut de art. 33^1 din Legea nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă, cu modificările și completările ulterioare, se rotunjesc la leu în favoarea beneficiarilor, dacă prin raportare la valoarea indicatorului social de referință rezultă fracțiuni de leu.

Art. IV. — După articolul I al Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 44/2014 pentru reglementarea unor măsuri privind recuperarea debitelor pentru beneficiile de asistență socială, precum și pentru modificarea art. 101 din Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 475 din 27 iunie 2014, aprobată cu

modificări prin Legea nr. 266/2015, cu modificările și completările ulterioare, se introduce un nou articol, art. I[1], cu următorul cuprins:

„**Art. I[1].** — În cazul sumelor provenite din diferențe de curs valutar rezultate în urma conversiei sumelor cu titlu de alocație de stat pentru copii prevăzută de Legea nr. 61/1993 privind alocația de stat pentru copii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și de indemnizație lunară pentru creșterea copiilor prevăzută de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 111/2010 privind concediul și indemnizația lunară pentru creșterea copiilor, aprobată cu modificări prin Legea nr. 132/2011, cu modificările și completările ulterioare, și al comisioanelor bancare rezultate ca urmare a aplicării Regulamentului (CE) nr. 883/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială, cu modificările ulterioare, și ale Regulamentului (CE) nr. 987/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 septembrie 2009 de stabilire a procedurii de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 883/2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială, cu modificările ulterioare, se va proceda după cum urmează:

a) în cazul diferențelor în minus, acestea se suportă din bugetul de stat;

b) în cazul diferențelor în plus, acestea se fac venit la bugetul de stat."

Art. V. — În aplicarea art. I[1] din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 44/2014 pentru reglementarea unor măsuri privind recuperarea debitelor pentru beneficiile de asistență socială, precum și pentru modificarea art. 101 din Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, aprobată cu modificări prin Legea nr. 266/2015, cu modificările și completările ulterioare, precum și cu completările aduse prin prezenta ordonanță de urgență, se elaborează proceduri de lucru care se aprobă prin ordin al ministrului muncii și solidarității sociale, la propunerea Agenției Naționale pentru Plăți și Inspecție Socială, în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență.

PRIM-MINISTRU
NICOLAE-IONEL CIUCĂ

Contrasemnează:
Ministrul muncii și solidarității sociale,
Marius-Constantin Budăi
p. Ministrul dezvoltării,
lucrărilor publice și administrației,
Marin Țole,
secretar de stat
Ministrul educației,
Ligia Deca
Ministrul finanțelor,
Adrian Câciu

București, 15 martie 2023.
Nr. 12.